

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o vyslovenie prípustnosti ďalšieho držania **Bc. H. L.**, narodenej X., bytom B., zastúpenej JUDr. T. S., advokátom v T., v Ú., vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 23 Pú 222/2011, o dovolaní Bc. H. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 8. októbra 2012 sp. zn. 11 CoP 427/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok uznesením z 3. júla 2012 č.k. 23 Pú 222/2011-22, po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia, ktorým vyslovil, že k prevzatiu H. L. do Ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov, zastavil následné konanie o vyslovenie prípustnosti jej ďalšieho držania v ústave, keď vzhľadom na dodatočne udelený informovaný súhlas H. L. s poskytovaním zdravotnej starostlivosti odpadli podmienky k pokračovaniu v konaní. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie Bc. H. L. uznesením z 8. októbra 2012 sp. zn. 11 CoP 427/2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa obsahu odvolania, napriek tomu, že bolo podané proti uzneseniu prvostupňového súdu o zastavení konania je zrejmé, že H. L. namieta zákonnosť postupu lekárov v súvislosti s jej hospitalizáciou, ako aj zákonnosť postupu súdu, keď namietala neplnenie povinností súdom ustanoveného opatrovníka, nemožnosť zvoliť si právneho zástupcu, neustanovenie znalca, odopretie práva podať odvolanie so žiadosťou o vykonanie dokazovania k uvedeným skutočnostiam, ktoré

mal súd vykonať ešte počas toho, ako rozhodoval o zákonnosti konania o vyslovení prípustnosti prevzatia do ústavu a toto nevykonal. Odvolací súd uviedol, že Okresný súd Pezinok uznesením z 25. novembra 2011 č.k. 23 Pú 222/2011-9 rozhodol, že k prevzatiu H. L. do ústavu zdravotníckej starostlivosti P. došlo zo zákonných dôvodov. Na odvolanie H. L. Krajský súd v Bratislave uznesením z 9. januára 2012 sp. zn. 11 CoP 424/2011 uvedené uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20. januára 2012. S poukazom na právoplatnosť rozhodnutia, preskúmania ktorého sa H. L. domáhala, toto v zmysle § 204 O.s.p. už nie je možné v danom štádiu konania preskúmať, z ktorého dôvodu odvolací súd mohol preskúmať len správnosť uznesenia, ktorým prvostupňový súd zastavil konanie o ďalšie zdržanie H. L. v ústave. Toto je vecne správne, keďže v spise sa nachádza informovaný súhlas menovanej. K jej námietke, že informovaný súhlas dala pod nátlakom, odvolací súd doplnil dokazovanie dotazom na P., ktorá oznámila, že menovaná dňa 13.12.2011 o 9:00 hod. udelila súhlas s hospitalizáciou a od toho času nebola obmedzovaná v pohybe. Z ich strany nebol na pacientku vyvíjaný žiadny nátlak pri podpise súhlasu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie Bc. H. L., žiadala ho spolu s uznesením súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. c/ a f/ O.s.p., § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. V dôvodoch dovolania, ktorého podstatnú časť venuje opisu skutkových okolností namieta, že už uznesenia Okresného súdu Pezinok z 25.11.2012 (správne má byť 25.11.2011 – pozn. dovolacieho súdu) č.k. 23 Pú 222/2011-9 a Krajského súdu v Bratislave z 9.01.2012 sp. zn. 11 CoP 424/2011 boli úplne nesprávne a nezákonné. V súvislosti s namietanou vadou podľa § 237 písm. c/ O.s.p. poukázala na to, že v konaní pred prvostupňovým súdom síce bola zastúpená opatrovníkom Mestom Pezinok, avšak len formálne, pričom opatrovník nespravil v konaní žiaden zmysluplný krok, z ktorého by sa dalo usúdiť, že ju zastupuje nie len formálne, ale aj reálne. Ak by ju opatrovník reálne zastupoval, „...tak by zabránil súdu rozhodnúť o vyslovení prípustnosti prevzatia do ústavu a zároveň by zabránil súdu, aby prvostupňový súd svojim uznesením zo dňa 03.07.2012, č.k. 23 Pú/222/2011-22 zastavil konanie a svojou argumentáciou by docielil vydanie rozhodnutia, po vykonaní potrebného dokazovania, že moje ďalšie držanie v ústave nie je, resp. nebolo prípustné“. Pokiaľ ide o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dovolateľka vytkla, že

súd dôsledne nerešpektoval ustanovenia § 191d ods. 1, 2, 3 O.s.p., keď hneď po rozhodnutí o tom, že prevzatie do ústavu zdravotníckej starostlivosti bolo v súlade so zákonnými dôvodmi a umiestnený je obmedzený alebo vylúčený zo styku s vonkajším svetom, následne nekonal (tzv. druhé štádium konania) o prípustnosti ďalšieho držania v ústave. Pokiaľ to odvolací súd odôvodnil tým, že dovolateľka dňa 13.12.2011 udelila súhlas s hospitalizáciou a ďalej neskúmal dôvodnosť jej zadržovania v ústave od 23.11.2011 a najmä od 13.12.2011, nenariadil vo veci príslušné dokazovanie a pojednávanie v zmysle § 191d ods. 2, 3 O.s.p., reálne jej odňal možnosť konať pred súdom „... a v takomto postupe mu nemohol zabrániť ani môj informovaný súhlas zo dňa 13.12.2011, ktorý je z hľadiska reálnosti a samotnej podstaty zásadne spochybnený“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zameral predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm. c/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Procesná spôsobilosť fyzickej osoby, teda spôsobilosť samostatne pred súdom konať ako účastník konania, je totožná so spôsobilosťou vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti v zmysle § 8 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Účastník konania stráca procesnú spôsobilosť a schopnosť samostatne konať pred súdom až v dôsledku právoplatného rozsudku súdu o zbavení (obmedzení) spôsobilosti na právne úkony. Fyzické osoby, ktoré nemajú procesnú spôsobilosť, musia byť v konaní zastúpené zástupcom. Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania je teda odstrániteľný.

V preskúmvanej veci dovolateľka namieta existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p. neopodstatnene. Dovolateľka nie je právoplatným rozhodnutím súdu zbavená (obmedzená) spôsobilosti na právne úkony, v konaní o vyslovenie prípustnosti jej prevzatia v ústave zdravotníckej starostlivosti jej bol súdom riadne ustanovený opatrovník pre toto konanie, pričom skutočnosť, že určitá osoba bola v ústave zdravotníckej starostlivosti umiestnená bez jej súhlasu, a že jej bol podľa § 191b ods. 2 O.s.p. ustanovený opatrovník, neznamená, že by v tomto konaní mala postavenie procesne nespôsobilej účastníčky konania (pozri tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2008 sp. zn. 3 Cdo 228/2007). Nespokojnosť dovolateľky s formálnym výkonom funkcie súdom ustanoveného opatrovníka nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 písm. c/ O.s.p.

Ďalej dovolateľka namieta, že nerešpektovaním ustanovení § 191d ods. 1, 2 a 3 O.s.p. súdom jej reálne bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade dovolateľky nerešpektovali niektoré z týchto práv. Vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené tvrdenie dovolateľky, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať za odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Ak aj dovolateľka tvrdí, že hneď po rozhodnutí súdu o tom, že prevzatie do ústavu zdravotníckej starostlivosti bolo v súlade so zákonnými dôvodmi a umiestnený je obmedzený alebo vylúčený zo styku s vonkajším svetom, nedošlo k následnému druhému štádiu konania, v ktorom súd rieši otázku prípustnosti ďalšieho držania v ústave v zmysle § 191d ods. 1, 2 a 3 O.s.p., dovolací súd sa stotožňuje s konštatovaním odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí, v zmysle ktorého súd prvého stupňa postupoval správne, keď zastavil konanie o vyslovenie prípustnosti ďalšieho držania dovolateľky v ústave vzhľadom na ňou dodatočne udeleným informovaným súhlasom s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Ako totiž vyplýva z obsahu spisu (a je uvedené už aj vyššie v odôvodnení tohto uznesenia), uznesenie Okresného súdu Pezinok z 25. novembra 2011 č.k. 23 Pú 222/2011-9 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. januára 2012 sp. zn. 11 CoP 424/2011, ktorým bolo rozhodnuté, že k prevzatiu H. L. do ústavu zdravotníckej starostlivosti P.P. došlo zo zákonných dôvod, nadobudlo právoplatnosť 20. januára 2012, t.j. až po tom, ako dovolateľka dodatočne, 13. decembra 2011, udelila informovaný súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v označenom zdravotníckom zariadení, ktorá skutočnosť bola prvostupňovému súdu oznámená 16. decembra 2011, ba dokonca až po tom, ako bola prepustená 12. januára 2012 do ambulantnej starostlivosti, ako to vyplýva z písomného oznámenia P. z 18. septembra 2012, doručeného odvolaciemu súdu 24. septembra 2012 (č.l. 51 spisu). Pritom z uvedeného písomného súhlasu tiež vyplýva, že od udelenia informovaného súhlasu s hospitalizáciou dovolateľka nebola obmedzená v pohybe. Na základe uvedených skutočností, pokiaľ teda odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania o vyslovení

prípustnosti ďalšieho držania dovolateľky v ústave zdravotníckej starostlivosti, keďže pre pokračovanie v tomto konaní pominuli podmienky, neodňal tým dovolateľke možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľka svoje dovolanie odôvodnila ďalej tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietaných vád konania v zmysle § 237 písm. c/ a f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie Bc. H. L. podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O trovách dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2013

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková